

BEGINNERS GELUK

Dinant Wanningen, Kieftskamp 26, 7608 MV Almelo

's Avonds op 16 oktober 1994 zo tegen negen uur werd er aan de deur gebeld. Het was Henri Jansen, een beginnend mycoloog, hij leek wat nerveus. Nu komt hij wel vaker bij mij langs met dozen vol paddestoelen om eens te laten bekijken, maar deze keer was er duidelijk iets anders. Hij zei dan ook direct: "Dinant, ik geloof dat ik nu iets bijzonders heb gevonden" en haalde uit een doos een klein paddestoeltje.

Mijn eerste gedachte was direct een Vezelkop of een Ridderzwam, dit vooral vanwege de kleine schubjes op de hoed en de golvende plaatjes. De geur was opvallend zoet, dit deed mij twijfelen. Toen zei Henri: "Hij zat op een knol". Even was het stil. Ik zei: "Dit is toch niet het Odeurzwammetje *Squamanita odorata*?". "Daar dacht ik ook aan" zei Henri verheugd, "Je hebt me er wel eens iets over verteld". Ik zei hem eens te zullen kijken in de literatuur en hem terug te bellen als ik iets zou vinden.

Hij had de buitendeur nog niet achter zich gesloten, of ik zal al achter mijn bureau om te kijken of ik iets kon vinden over dit geheimzinnige paddestoeltje. En warempel! In enkele Coolia's stonden artikelen over het Odeurzwammetje, geschreven door Kees Bas. Dit zwammetje is het eerst gevonden in 1916 door A. Joman uit Amersfoort. Die heeft hem opgestuurd naar Catharina Cool. Zij kwam tot de ontdekking dat dit een nieuwe soort was voor de wereld en doopte de paddestoel: *Lepiota odorata*. Ter controle werd de paddestoel nog opgestuurd naar enkele Franse mycologen. Ook door hen werd hij erkend als zijnde nieuw.

Zoals vaak maakt onbekend onbemind. Als zo'n soort eenmaal bekendheid geniet, wordt hij vaker gevonden en dan begint vooral in de paddestoelenwereld de naamsverandering. Zo heeft dit paddestoeltje ook al *Tricholoma odorata* en *Coolia odorata* geheten, dit laatste ter ere van Catharina Cool. Helaas heeft deze naam geen stand gehouden en hij heet nu sinds 1942 *Squamanita odorata*.

Na het bekijken van deze artikelen was het voor mij duidelijk dat dit het Odeurzwammetje was. Zoals het hoort en voor alle zekerheid nog even een microscopische controle uitgevoerd. Daarna heb ik Henri gebeld om een afspraak te maken om eens te kijken naar de vindplaats.

We zijn de volgende dag na het werk direct gaan kijken. Het was in een beukenlaan in de omgeving van Delden. Dezelfde laan die we dat jaar daarvoor ook al geïnventariseerd hadden. Toen vonden we geen knollen met paddestoelen. Nu leverde ons bezoek 17 knollen op. We hebben ook op bijzonderheden gelet, zoals matige grasgroei, begeleidende soorten paddestoelen als kluif- en bekerzwammen, welke bomen komen er voor, maar het belangrijkste wat opviel was de verstoorde grond. Om achter de oorzaak te komen was een telefoontje naar de Gemeentewerken van Delden nodig. Zij meldden ons, dat de weg in principe twee maal per jaar opgeschaafd werd. Dit alles klopte helemaal met de beschrijving van de groeiplaats uit de literatuur.

Na afloop heb ik twee knollen met paddestoelen meegenomen naar huis en de volgende dag een exemplaar naar Kees Bas van het Rijksherbarium verzonden. Het andere exemplaar ging naar Bernhard de Vries van het Biologisch Station te Wijster.

Op 18 oktober zijn we nog een keer gaan kijken met Wim Ligterink, een goede paddestoelvriend van mij uit Rijssen. Helaas had het die dag ervoor gevoren, waardoor er een deken van afgefallen blad was gevormd, die het zoeken bemoeilijkte. Toch vonden wij nog drie exemplaren. Met die twee van Henri van zijn eerste vondst kwamen we op 22 knollen. Volgens Wim was het ongeveer dertig jaar geleden dat het Odeurzwammetje voor het laatst in de omgeving van Delden gevonden was, en wel bij de ijsbaan aan de weg van Delden naar Borne.

Het laatste bezoek was op 23 oktober. Hierbij werd ook Kees Bas uitgenodigd. Jammer genoeg kon ik er zelf niet bij zijn. Toch heeft men er toen nog elf exemplaren bij gevonden. Het totaal beloopt nu 33 knollen. Volgens mij de rijkste vindplaats in Nederland. Kees Bas vond het opmerkelijk dat de knollen zoveel paddestoeltjes bezaten, soms wel tien tot vijftien. In de meeste gevallen van vorige vondsten waren het er hooguit drie, voor zover hij wist.

Al met al was het voor ons een belevenis om niet gauw te vergeten. Dit jaar gaan we er zeker weer kijken, misschien staan ze er dan wel weer. Maar ja, met deze kinderen der duisternis kun je er nooit zeker van zijn.

Citaat uit Verkade album "Paddestoelen van Jac. P. Thijsse": "Hij heet nu *Lepiota odorata* of Geurparasolzwam en ge kunt grooten roem behalen door hem nog eens te vinden. Denk maar niet dat het zoo gemakkelijk is en wanneer ge hem vindt, zult ge hoop ik den eersten vinder bewonderen, omdat hij zoo gauw in de gaten had, dat daar iets spiksplinternieuws groeide".

Coolia 38: 106 - 114. 1995.

DE LEVENSDUUR VAN PADDESTOELEN

Liesbeth Leusink

Mededeling nr. 550 van het Biologisch Station,
Centrum voor Bodemoecologie, Kampsweg 27, 9418 PD Wijster

The durations of fruitbodies of macromycetes were determined in different biotopes in the late summer and autumn of 1993. Data about fruitbody durations can be used in mycosociological research. Inventory lists with quantitative information on macromycete species can be critically evaluated by using the percentages of fruitbodies being missed during the time between two visiting dates. These percentages can be derived from the average duration and the time interval between two inventory visits. More than two third of the investigated species had an average duration of less than 14 days. This indicates that a considerable part of quantitative mycosociological data, collected during inventories with fortnightly intervals (or longer), should be corrected for the number of not-observed fruitbodies.